

Latvijas Republikas Vides ministrija

VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJS

Reģ.Nr. 90000628077, Rūpniecības iela 23, Rīga, LV - 1045 (tālrunis: 7321173; fakss: 7321049)

Atzinums Nr. 12

par dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Birži - Miķelāni” ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu

Derīgs līdz 2010.gada 31.oktobrim.

Darbības ierosinātājs: SIA „Jēkabpils Dolomīts”, vienotais reģistrācijas Nr. 45403014802, adrese: Tvaika iela 7, Jēkabpils, LV-5205, tālrunis 65237719.

Noslēguma ziņojuma izstrādātājs – SIA „Dabas resursu fonds”, reģistrācijas Nr.41503040561, adrese: 18.novembra iela 105 - 325, Daugavpils, LV-5400.

Pamatojoties uz 2007.gada 31.augustā Vides pārraudzības valsts birojā SIA „Dabas resursu fonds” iesniegto SIA „Jēkabpils Dolomīts” dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Birži - Miķelāni” ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu, tika uzsākta atzinuma sagatavošanas un izdošanas procedūra saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 19.pantu.

1. Paredzētās darbības nosaukums - dolomīta ieguve derīgo izrakteņu atradnē „Birži - Miķelāni”.

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta – atradnes iecirknī „Dzīles” zemes gabalos „Dzīles” (zemes kadastra Nr.56860090037) un „Jaunsilāres” (zemes kadastra Nr. 56860090271), dolomīta atradnē „Birži – Miķelāni” Salas pagastā, Jēkabpils rajonā, kopumā paredzot dolomīta ieguvi aptuveni 15,6 ha platībā.

3. Īss paredzētās darbības raksturojums

Ietekmes uz vidi novērtējums SIA „Jēkabpils Dolomīts” dolomīta ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „Birži – Miķelāni” tika uzsākts 2006.gada 28.jūnijā, kad Vides pārraudzības valsts birojs, izskatot SIA „Jēkabpils Dolomīts” iesniegumu, pieņēma lēmumu par ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību paredzētajai darbībai, pamatojoties uz likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.pantu un šā likuma 1.pielikuma „Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams” 25.punktu.

Derīgo izrakteņu atradne „Birži - Miķelāni” atrodas Salas pagastā, Jēkabpils rajonā, apmēram 600 m attālumā no Biržu ciema, starp valsts 1.šķiras autoceļiem P75 „Jēkabpils - Lietuvas robeža (Nereta)” un P72 „Ilūkste – Bebrene – Birži”. Dolomīta ieguve paredzēta SIA „Jēkabpils Dolomīts” atradnes iecirknī „Dzīles” aptuveni 15,6 ha platībā, kas izvietota atradnes „Birži - Miķelāni” teritorijā A kategorijas dolomītu krājumu teritorijas robežās. Daļa no atradnes „Birži – Miķelāni” platības atrodas autoceļa, elektrisko tīklu un kapsētas aizsargjoslās. Atradnes iecirknis „Dzīles” izvietots zemes gabalos „Dzīles” (zemes kadastra Nr.56860090037) un „Jaunsilāres” (zemes kadastra Nr. 56860090271). Pēc atradnes laukuma konfigurācijas un elektrolīnijas aizsargjoslām atradne nosacīti dalās trīs laukumos - dienvidu, ziemeļu un vidus. Saskaņā ar ziņojumā sniegto informāciju derīgo izrakteņu atradnē „Birži - Miķelāni” atradnes iecirknī „Dzīles” bez aprobežojumiem 13,37 ha platībā atrodas līdz 730 tūkstošiem m³ A kategorijas dolomīta krājumu ar vidējo slāņa biezumu 5,46 m, tai skaitā, 417 tūkstoši m³ A kategorijas dolomīta krājumu ar vidējo slāņa biezumu 3,13 m zem gruntsūdens līmeņa. Izstrādei paredzēta arī segkārtā – mālsmilts, tās vidējais biezums ir aptuveni 1,4 m.

Plānotā derīgo izrakteņu ieguvei paredzētā teritorija ziemeļos, ziemeļrietumos un rietumos robežojas ar 8 zemes privātīpašumiem, dienvidos, dienvidrietumos ar Salas pagasta pašvaldības zemēm, bet austrumos ar valsts 1.šķiras autoceļu P72 „Ilūkste – Bebrene – Birži”. Atradnes teritorijas ziemeļos atrodas LMT telekomunikāciju tornis un vecas fermas ēkas, no kurām divas atjaunot un izmantot kā darbnīcas. Aiz valsts 1.šķiras autoceļa P72 „Ilūkste – Bebrene – Birži” atrodas nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijas.

Tuvākās dzīvojamās mājas no dolomīta ieguvei paredzētās teritorijas – „Vilki” atrodas apmēram 100 m attālumā uz dienvidrietumiem, „Jaunblasāni” atrodas apmēram 180 m attālumā uz rietumiem, „Mežinieki” atrodas apmēram 220 m attālumā uz dienvidiem, „Liepiņas” atrodas apmēram 240 m attālumā, „Geidāni” – 300 m attālumā uz ziemeļiem, „Sīļi” – 410 m attālumā un „Laučiņi” – 500 m attālumā uz rietumiem, Biržu ciems ar aptuveni 630 iedzīvotājiem atrodas aptuveni 600 m attālumā uz ziemeļiem, bet Biržu kapi atrodas apmēram 100 m attālumā no derīgo izrakteņu atradnes teritorijas robežas. Tuvākā sabiedriskā ēka atrodas Biržos - Biržu pasts, veikals un doktorāts vienā ēkā apmēram 1 km uz ziemeļiem no atradnes teritorijas.

Dolomīta ieguvei paredzētā teritorija patlaban ir lauksaimniecībā izmantojamā zeme, taču šobrīd nekāda saimnieciskā darbība netiek veikta. Saskaņā ar ziņojumā sniegto informāciju, teritorijā ir iespējama sprādzienbīstamu priekšmetu atrašanās, jo atradni divas reizes šķērsojusi gan Pirmā Pasaules, gan Otrā Pasaules kara frontes līnija. Dolomītu ieguvei paredzēto teritoriju šķērso divas 20 kV elektrolīnijas. Atradnes ziemeļu un dienvidrietumu malu norobežo pašvaldības grantēti autoceļi. Autoceļš gar atradnes ziemeļu malu ir iekļauts izstrādātajos dolomīta šķembu transportēšanai piedāvātajos trīs alternatīvajos maršrutos:

1.maršruts – virzoties pa pašvaldības autoceļu austrumu virzienā no atradnes teritorijas līdz valsts 1.šķiras autoceļam P72 „Ilūkste – Bebrene – Birži”, tālāk pa autoceļu P72 ziemeļu virzienā līdz Biržiem, tad Biržos nogriežoties pa labi uz valsts

1.šķiras autoceļu – P75 „Jēkabpils - Lietuvas robeža (Nereta)” līdz valsts galvenajam autoceļam A6 „Rīga – Daugavpils – Krāslava – Baltkrievijas robeža (Pāternieki)”;

2.maršruts – virzoties pa pašvaldības autoceļu austrumu virzienā no atradnes teritorijas līdz valsts 1.šķiras autoceļam P72 „Ilūkste – Bebrene – Birži”, tālāk pa autoceļu P72 ziemeļu virzienā līdz Biržiem, tad nogriežoties pa kreisi un virzoties pa valsts autoceļu „Jēkabpils - Lietuvas robeža (Nereta)” līdz Neretai, tad nogriežoties pa labi un virzoties pa valsts autoceļu P73 „Vecumnieki – Nereta – Subate” līdz Ķekavai, tad pa valsts galveno autoceļu A7 „Rīga – Bauska – Lietuvas robeža (Grenctāle)”;

3. maršruts: virzoties pa pašvaldības autoceļu austrumu virzienā no atradnes teritorijas līdz valsts 1.šķiras autoceļam P72 „Ilūkste – Bebrene – Birži”, tad pa labi tālāk virzoties pa to līdz Ilūkstei, tad pa valsts autoceļu P70 „Svente – Lietuvas robeža (Subate)” virzoties līdz Sventei, tad nogriežoties pa valsts galveno autoceļu A14 „Daugavpils apvedceļš (Kalkūni – Tilti)” līdz valsts galvenajam autoceļam A13 „Krievijas robeža (Grebņeva) – Rēzekne – Daugavpils – Lietuvas robeža (Medumi)”.

Dolomīta šķembas galvenokārt plānots transportēt Rīgas, Jēkabpils un Daugavpils virzienā. Saskaņā ar ziņojumā sniegto informāciju, izvērtējot iespējamās dolomīta transportēšanas maršrutus, dolomīta transportēšanai tiks izmantoti visi trīs piedāvātie maršruti.

Ziņojumā norādīts, ka piebraukšanas iespējas dolomīta atradnei vērtējamās kā labas, taču pavasara un rudens laikā klimatisko apstākļu dēļ tās varētu būt apgrūtinātas. Saskaņā ar SIA „Jēkabpils Dolomīts” ietekmes uz vidi noslēguma ziņojumam pievienoto izziņu piebraukšanas ceļa nestspēju 40 tonnas SIA „Jēkabpils Dolomīts” nodrošinās visu gadu, bet tiesības uz ceļa servitūtu tiks saglabātas zemes īpašuma „Efijas” īpašniekam (kadastra Nr. 56860090270) un Salas pagasta pašvaldībai (kadastra Nr. 56880090213).

Sākotnēji ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumā tika izvērtētas trīs dolomīta ieguves tehnoloģijas iespējamās alternatīvas:

1.alternatīva - slāņkopas mehāniskā uzirdināšana ar ekskavatoru vai hidrociirtni bez gruntsūdens līmeņa pazemināšanas un ūdens atsūkņēšanas;

2.alternatīva - slāņkopas mehāniskā uzirdināšana ar ekskavatoru vai hidrociirtni ar gruntsūdens līmeņa pazemināšanu un ūdens atsūkņēšanu;

3.alternatīva - spridzināšana ar gruntsūdens līmeņa pazemināšanu un ūdens atsūkņēšanu.

Salīdzinot savstarpēji šīs izstrādātās alternatīvas un to risinājumus, jāatzīmē, ka realizējot 2. un 3.alternatīvu būtu nepieciešams gruntsūdens līmeni pazemināt līdz 4,5 metriem. Ūdens atsūkņēšanas rezultātā ap karjeru veidotos depresijas piltuve līdz 300 metriem dienvidu virzienā un līdz 800 metriem ziemeļu virzienā, kā rezultātā depresijas piltuves zonā būtu traucēta vai pilnībā izzustu ūdensapgāde viensētās, kuru ūdensapgādei izmanto Daugavas horizonta ūdeni. Atsūkņēto karjera ūdeņu

novadīšanas rezultātā tika prognozēta ietekme uz ūdens līmeni Podvāzes upē un upes ekosistēmu kopumā. Dolomīta ieguves tehnoloģijas 3.alternatīvais variants, kas paredz izmantot arī spridzināšanu, varētu ievērojami ietekmēt tuvumā esošās mājas, objektus un radīt diskomfortu cilvēkiem. Ņemot vērā izvērtēto iespējamo ietekmju būtiskumu un ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma sabiedriskās apspriešanas rezultātus, sagatavojot noslēguma ziņojumu, SIA „Jēkabpils Dolomīts” ir atteikusies no ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumā izvērtētajiem dolomīta ieguves tehnoloģijas 2. un 3.alternatīvajiem variantiem. Dolomīta ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „Birži – Miķelāni” SIA „Jēkabpils Dolomīts” paredz izmantot ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumā izvērtēto dolomīta ieguves tehnoloģijas 1.alternatīvu - slāņkopas mehāniskā uzirdināšana ar ekskavatoru vai hidrociirtni bez gruntsūdens līmeņa pazemināšanas un ūdens atsūkņēšanas.

Dolomīta ieguvi plānots veikt 12 mēnešus gadā, iegūstot līdz 100 000 m³ dolomīta šķembu gada laikā. Dolomīta ieguves teritorijas ziemeļu daļā plānots izvietot iekārtas dolomīta apstrādei (drupināšana, šķirošana, skalošana). Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā norādīts, ka derīgo izrakteni vispirms paredzēts izstrādāt atradnes ziemeļu daļā. Segkārtā - augsne un mālsmilts, kuras biezums mazāks par 2,0 m tiks nostumta ar buldozeru, bet mālsmilts segkārtā, kuras biezums lielāks par 2,0 m tiks norakta ar ekskavatoru. Segkārtā ar ekskavatoru tiks iekrauta pašizgāzējos un aizvesta uz drupinātavu, kur tiks sadrupināti augsne un mālsmilts slāņī esošie laukakmeņi un oļi līdz šķembām, bet šķirotājā sašķirotas šķembas un atsijas. Atsijātā mālsmilts tiks saglabāta rekultivācijas vajadzībām pagaidu krautnēs – karjera nogāžu rekultivēšanai un elektrolīnijas aizsargjoslas atjaunošanai. Pēc segkārtas noņemšanas derīgā ieža ieguve notiks divās kāplēs - virsūdens iežuveves kāplē, kuras augstums aptuveni 2,3 m un zemūdens kāplē, kuras augstums aptuveni 3,1 m. Dolomīta ieguvei virsūdens kāplē tiks izmantots ekskavators, bet zemūdens kāplē, bez gruntsūdens līmeņa pazemināšanas, dolomīta ieguvei izmantos hidroaulisko ekskavatoru ar apgriezto lāpstu. Vietās, kur dolomīts būs blāķos un nesaplaisājis, izmantos hidrociirtni. Uzirdinātais materiāls tiks nogādāts drupināšanas iekārtas iekraušanas bunkurā, no kurienes to pados uz drupināšanas-šķirošanas iekārtu. Atsijas novietos pagaidu krautnēs, bet vēlāk tās tiks frakcionētas. Šķirošanas rezultātā tiks atdalītas smalkās šķembas un smilts – dolomīta milti, kurus varēs izmantot augsnes kaļķošanai. Dolomīta šķembas, kas ir galvenais iegūstamais materiāls, paredzēts piegādāt patērētājiem ar autotransportu. Skalošanas – šķirošanas iekārtu ūdensapgādei, kad tiks veikta dolomīta ieguve zemūdens kāplē, paredzēts izrakt ūdens ņemšanas dīķi un nosēddīķi. Atradnes teritorijā gruntsūdens līmenis ir 2,1 m līdz 5,9 m no zemes virsmas, bet vidēji atradnē aptuveni 4 m dziļumā. Saskaņā ar ziņojumā norādīto, gruntsūdens līmenis karjerā pazemināsies par 1 m un ap karjeru izveidosies depresijas piltuve ar maksimālo rādiusu līdz 100 m. Sākotnēji ūdens patēriņš tiek prognozēts līdz 1000 m³/dnn, bet vēlāk, uzstādot jaunu tehniku, līdz 400 m³/dnn. Izmantoto ūdeņu novadīšana vidē ārpus karjera teritorijas nav paredzēta. Ņemot vērā iepriekš minēto, netiek prognozēta negatīva ietekme uz Podvāzes upes ūdens kvalitāti un tās bioloģiskajiem resursiem.

Dolomīta atradne atrodas pazemes ūdeņu Daugavas horizonta tiešā barošanās zonā. Šis horizonts ir vāji aizsargāts no virszemes ūdeņiem. Zemāk iegul Pļaviņu un Amatas svītas artēziskie horizonti, kas ir labi aizsargāti ar Salaspils svītas

ūdensnecaurīdīgiem mergēļiem un māliem, kuru biežums ir aptuveni 10 - 12 m. Hidrauliski dolomīta atradnē Daugavas horizonts ar Pļaviņu un Amatas svītas artēziskajiem horizontiem nav saistīts. Biržu ciemata ūdensapgādes urbums atrodas 700 m attālumā no karjera, aiz autoceļa „Birži – Nereta”, bet cūkkopības kompleksa „Miķelāni” ūdensapgādes urbumi atrodas 900 m attālumā uz rietumiem, kuru ūdensapgādei tiek izmantots Pļaviņu svītas horizonts. Līdz ar to nozīmīga ietekme uz Biržu ciemata un cūku kompleksa „Miķelāni” ūdensapgādes urbumiem karjera izveides rezultātā netiek prognozēta. Plānotā karjera apkārtnē esošās viensētas ūdensapgādē izmanto grodu akas. Ziņojumā prognozēts, ka varētu tikt ietekmēta ūdensapgāde tuvākajā „Vilku” viensētā, kā arī nelielas izmaiņas iespējamās „Jaunblasānu”, „Lauciņu”, „Geidānu”, „Liepiņu”, „Sīļu”, „Mežinieku” un „Gundegu” viensētās. Ziņojumā arī ir norādīts, ka, uzsākot dolomīta ieguvī zemūdens kāplē, paredzēts apsekt akas un gadījumā, ja karjera izstrādes laikā ūdens līmenis akās kritīsies, tās tiks padziļinātas.

Tuvākās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kas ir arī Latvijas „NATURA 2000” Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas, dabas liegums „Slapjo salu purvs” atrodas aptuveni 3 km attālumā, dabas liegums „Melnais purvs” atrodas aptuveni 4 km attālumā no ieguvei paredzētās teritorijas, bet dabas liegums „Gargrodes purvs” 5 km un dabas liegums „Rožu purvs” 8 km attālumā no ieguvei paredzētās teritorijas. Netiek prognozēta negatīva ietekme uz iepriekš minētajām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kā arī netiek prognozēta būtiska negatīva ietekme uz Salas pagastā izveidotajiem mikroliegumiem.

Biržu ciema apkārtnē, 630 m līdz 1,9 km attālumā no atradnes „Birži – Miķelāni” teritorijas, atrodas 6 valsts nozīmes dižkoki. Ņemot vērā, ka depresijas piltuves maksimālais rādiuss tiek prognozēts ievērojami mazāks, nav paredzama ietekme uz valsts nozīmes dižkokiem.

Salīdzinoši nelielā attālumā no derīgo izrakteņu atradnes „Birži – Miķelāni” atrodas vairāki vēstures un kultūras pieminekļi, tai skaitā, Biržu kapi, Biržu luterāņu baznīca u.c. Ziņojumā norādīts, ka paredzētā darbība neskar Biržu ciema apkārtnē esošo kultūrvēstures pieminekļu aizsargjoslas. Taču ņemot vērā, ka Biržu kapu aizsargjosla skar daļu no atradnes „Birži – Miķelāni” teritorijas, nepieciešams saņemt Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas un kultūras pieminekļa īpašnieka atļauju, ja kādus no darbiem plānots veikt arī aizsargjoslā.

Objekta apgādei ar elektroenerģiju paredzēts slēgt līgumu ar a/s „Latvenergo”, bet kā rezerves variants paredzēts dīzeļģenerators. Dīzeļdegvielu nav paredzēts pastāvīgi uzglabāt atradnes teritorijā. Darbinieku vajadzībām nepieciešamo dzeramo ūdeni un ūdeni sanitārām vajadzībām paredzēts ņemt no esošā ūdens apgādes urbuma, kurš tiks iztīrīts un atjaunots.

Strādājošo vajadzībām bijušās fermas apbūves laukumos paredzēts izvietot administratīvo, personāla vagoniņu, atkritumu konteineru, kā arī ierīkot dušas un sauso tualeti. Paredzēts atjaunot arī bijušās fermas kanalizācijas sistēmu. Veidojošos komunālos notekūdeņus paredzēts savākt un nodot attīrīšanai Biržu ciemata notekūdeņu attīrīšanas ietaisēs. Veidojošos sadzīves atkritumus un ar naftas

produktiem piesārņotos atkritumus paredzēts nodot licencētām atkritumu apsaimniekotājfirmām. Dolomīta ieguves laukumā norakto grunti pēc atradnes izstrādes paredzēts izmantot teritorijas rekultivācijai.

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā iekļautie paredzētās darbības gaisa piesārņojošo vielu (cietās daļiņas PM₁₀) izkliedes modelēšanas aprēķini liecina, ka normatīvos noteiktās robežvērtības atradnei tuvāko dzīvojamo māju apkārtnē netiks pārsniegtas. Arī trokšņa izplatības novērtējums liecina, ka Ministru kabineta 2004.gada 13.jūlija noteikumos Nr.597 „Vides trokšņa novērtēšanas kārtība” noteiktie vides trokšņa robežlielumi dolomīta ieguves un gatavās produkcijas transportēšanas laikā tuvāko dzīvojamo māju teritorijā netiks pārsniegti.

Vides pārraudzības valsts birojs, pamatojoties uz izvērtētās dokumentācijas analīzi, secina, ka:

- dolomīta ieguve paredzēta atradnes „Birži - Miķelāni” A kategorijas krājumu robežās aptuveni 15,6 ha platībā;
- dolomīta krājumi izvietoti no 1m līdz 8 m dziļumā no zemes virsmas;
- gruntsūdens līmenis atradnes teritorijā ir no 2,1 m līdz 5,9 m no zemes virsmas;
- dolomīta izstrāde tiek plānota divās kāplēs ar kāples dziļumu līdz 3m;
- tiek prognozēts, ka dolomīta ieguves laikā gruntsūdens līmenis karjerā varētu pazemināties aptuveni par 1 m;
- papildus gruntsūdens līmeņa pazemināšana un ūdens atsūkņēšana karjerā nav paredzēta, kā arī nav paredzēta ūdens novadīšana no karjera;
- karjera teritorijā paredzēts izveidot dīķu sistēmu, kuros savākto ūdeni paredzēts izmantot dolomīta šķembu skalošanai;
- gruntsūdens līmeņa pazeminājuma ietekmes zonā atradīsies „Vilku” viensēta, kā arī neliela gruntsūdeņu pazemināšanās ziņojumā pieminēta „Jaunblasānu”, „Lauciņu”, „Geidānu”, „Liepiņu”, „Sīļu”, „Mežinieku” un „Gundegu” viensētās;
- dolomīta slāņkopas irdināšanai karjerā nav paredzēts izmantot spridzināšanu;
- dolomīta slāņkopas uzirdināšanu karjerā paredzēts veikt ar ekskavatoru vai hidrociirni;
- karjera teritorijā nav plānots patstāvīgi uzglabāt dīzeļdegvielu – nepieciešamo dīzeļdegvielas daudzumu paredzēts piegādāt katru dienu atbilstoši nepieciešamībai;
- paredzētās darbības rezultātā netiek prognozēta būtiska ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un īpaši aizsargājamiem biotopiem;
- netiek prognozēta ietekme uz Podvāzes upes ūdens kvalitāti un tās bioloģiskajiem resursiem saistībā ar paredzēto dolomīta ieguvi;
- dolomīta ieguvi paredzēts veikt 8 stundas dienā visa gada garumā; gatavās produkcijas izvešanu no karjera plānota darba dienās 8 stundas dienā visa gada garumā;

- ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā iekļautie paredzētās darbības gaisa piesārņojošo vielu (cietās daļiņas PM₁₀) izkliedes modelēšanas aprēķini liecina, ka normatīvos noteiktās robežvērtības atradnei tuvāko dzīvojamo māju apkārtnē netiks pārsniegtas;
- lai mazinātu un novērstu diskomfortu transportēšanas maršrutu tuvumā dzīvojošo māju iedzīvotājiem, sausā laikā ceļa posmus paredzēts laistīt;
- lai samazinātu karjera trokšņu radīto ietekmi, dolomīta ieguves laikā paredzēts izveidot pa atradnes izstrādes laukuma perimetru 3 - 5 m augstu noņemtās augšnes un segkārtas slāņa aizsargvalni, kas veidos trokšņu aizsargekrānu attiecībā pret apkārtējo teritoriju;
- trokšņa izplatības novērtējums liecina, ka Ministru kabineta 2004.gada 13.jūlija noteikumos Nr.597 "Vides trokšņa novērtēšanas kārtība" noteiktie vides trokšņa robežlielumi dolomīta ieguves un gatavās produkcijas transportēšanas laikā tuvāko dzīvojamo māju teritorijā netiks pārsniegti;
- dolomīta šķembas paredzēts transportēt Rīgas, Jēkabpils un Daugavpils virzienā;
- pēc dolomīta izstrādes karjera teritorijā paredzēts izveidot ūdenskrātuvi;
- īstenojot noslēguma ziņojumā paredzētos risinājumus, nav konstatēta neatbilstība normatīvo aktu prasībām, kas nepieļautu projekta realizāciju.

4. Izvērtētā dokumentācija

- SIA „Jēkabpils Dolomīts” 2006.gada 26.jūnijā Iesniegums ietekmes uz vidi novērtējumam dolomīta ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „Birži - Miķelāni” Jēkabpils rajona Salas pagastā – 15 lapas;
- Vides pārraudzības valsts biroja 2006.gada 28.jūnija lēmums Nr.450 par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu paredzētajai darbībai – 2 lapas;
- Salas pagasta padomes 2006.gada 28.jūlija priekšlikumi ietekmes uz vidi novērtējumam – 1 lapa;
- Salas pagasta iedzīvotāju 2006.gada 29.jūlija vēstule par dolomīta ieguvi derīgo izrakteņu atradnē „Birži - Miķelāni” Jēkabpils rajona Salas pagastā – 1 lapa;
- SIA „Jēkabpils Dolomīts” 2006.gada 11.septembra iesniegums ietekmes uz vidi novērtējuma Programmas sagatavošanai un sākotnējās sabiedriskās apspriešanas materiāli – 15 lapas;
- 2006.gada 15.septembra Programma ietekmes uz vidi novērtējumam dolomīta ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „Birži - Miķelāni” – 5 lapas;
- ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojums dolomīta ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „Birži - Miķelāni” - 1 sējums;
- ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma kopsavilkums dolomīta ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „Birži - Miķelāni” - 1 sējums;

- ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma dolomīta ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „Birži - Miķelāni” 2007.gada 29.maija sabiedriskās apspriedes protokols – 4 lapas;
- 2007.gada 7.jūnija Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālās vides pārvaldes priekšlikumi ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma pilnveidošanai – 1 lapa;
- ekspertu atzinumi par ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu – 15 lapas;
- Vides pārraudzības valsts biroja 2007.gada 4.jūlija Atzinums par dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Birži - Miķelāni” ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu – 11 lapas;
- ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojums dolomīta ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „Birži - Miķelāni”, 1 sējums, 103 lapas ar pielikumiem uz 52 lapām;
- eksperta atzinums par ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu – 3 lapas;
- Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālās vides pārvaldes 2007.gada 19.septembra atsauksme par ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu – 1 lapa;
- Vides pārraudzības valsts biroja 2007.gada 26.septembra vēstule Nr.3-01/2312 par papildus informācijas pieprasījumu dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Birži - Miķelāni” ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumam – 1 lapa;
- SIA „Dabas resursu fonds” 2007.gada 12.oktobra vēstule Nr.G12-10/07 un materiāli par papildinājumiem ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumam – 11 lapas.

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem)

Informatīvie materiāli par SIA „Jēkabpils Dolomīts” sagatavoto pieteikumu ietekmes uz vidi novērtējumam dolomīta ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „Birži - Miķelāni” Salas pagastā bija pieejami Salas pagasta padomē Susējas ielā 11, Salā, Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālajā vides pārvaldē Raiņa ielā 28, Daugavpilī, SIA „Jēkabpils Dolomīts” Tvaika ielā 7, Jēkabpilī un Vides pārraudzības valsts birojā Rūpniecības ielā 23, Rīgā.

Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējā sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2006.gada 18.augustā Salas pagasta padomē. Sākotnējā sabiedriskajā apspriešanā piedalījās 5 interesenti. Sanāksmes dalībnieki interesējās par iespējamo troksni un vibrācijām dolomīta ieguves laikā, par iespējamo gruntsūdens līmeņa pazemināšanos un notekūdeņiem, par piesārņojošu vielu emisijām gaisā, ūdenī un augsnē, kā arī par tehnoloģiskā procesa atkritumiem un ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru.

Ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā Vides pārraudzības valsts birojs saņēma Salas pagasta padomes priekšlikumus ietekmes uz vidi novērtējumam un 16 Salas pagasta iedzīvotāju vēstuli saistībā ar paredzēto darbību. Vēstulē ir pausts uztraukums par iespējamo ūdens līmeņa pazemināšanos, kuras rezultātā var izzust akās ūdens, par troksni, kuru radīs dolomīta ieguves tehnika un iespējamo gaisa piesārņojumu.

Pamatojoties uz SIA „Jēkabpils Dolomīts” 2006.gada 11.septembra pieprasījumu, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultātiem, kā arī ņemot vērā iesniegtos priekšlikumus, Vides pārraudzības valsts birojs sagatavoja un 2006.gada 15.septembrī izsniedza Programmu ietekmes uz vidi novērtējumam dolomīta ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „Birži – Miķelāni”.

Ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu dolomīta ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „Birži – Miķelāni” sagatavoja SIA „Dabas resursu fonds” un 2007.gada 17.maijā to iesniedza izvērtēšanai Vides pārraudzības valsts birojā. Darba ziņojums bija pieejams sabiedrībai Salas pagasta padomē Susējas ielā 11, Salā un Vides pārraudzības valsts birojā Rūpniecības ielā 23, Rīgā.

Ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2007.gada 29.maijā Salas pagasta padomē. Šo likumdošanā paredzēto iespēju piedalīties darba ziņojuma sabiedriskajā apspriešanā izmantoja 12 interese. Sanāksmes dalībnieki galvenokārt pauda bažas par esošo ceļu nestspēju, sagaidāmo gruntsūdens līmeņa pazemināšanos, dolomīta ieguves tehnoloģiju un spridzināšanas darbu radīto troksni un vibrācijām. Iedzīvotāji interesējās, vai darbības ierosinātais apņemas ierīkot jaunus urbumus gadījumā, ja apkārtējo māju akās pazudīs ūdens. Iedzīvotāji norādīja, ka nav iespējama atsūkņētā ūdens novadīšana Podvāzes upē, jo tiks apdraudēta esošā infrastruktūra uz Podvāzes upes, ja tiks izvēlēta tehnoloģija ar gruntsūdens līmeņa pazemināšanu un ūdeņu novadīšanu upē. Darba ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā, kurā piedalījās Salas pagasta iedzīvotāji, SIA „Jēkabpils Dolomīts” valdes priekšsēdētājs A. Skroders, Salas pagasta pašvaldības, SIA „Dabas resursu fonds” un Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālās vides pārstāvji, tika nolemts dolomīta ieguvei izmantot 1.variantu - slāņkopas mehānisko uzirdināšanu ar ekskavatoru vai hidrociirtni bez ūdens līmeņa pazemināšanas, bet atteikties no otrā un trešā varianta realizācijas. Līdz ar to sabiedriskās apspriešanas laikā tika nolemts, ka dolomīta ieguve tiks veikta bez nozīmīgas gruntsūdens līmeņa pazemināšanas, netiks veikti spridzināšanas darbi, izņemot gadījumu, ja dolomīta ieguves laikā tiks atrasts kara laika lādiņš, kā arī SIA „Jēkabpils Dolomīts” slēgs līgumus par dzeramā ūdens nodrošinājumu ietekmes zonā esošajiem māju īpašniekiem.

Darba ziņojuma izvērtēšanas laikā Vides pārraudzības valsts birojs ir saņēmis ierosinājumus un priekšlikumus darba ziņojuma pilnveidošanai no Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālās vides pārvaldes.

Vides pārraudzības valsts birojs, pieaicinot neatkarīgus ekspertus un apkopojot ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma sabiedriskās apspriešanas rezultātus, sagatavoja un 2007.gada 4.jūlijā izsniedza SIA „Jēkabpils Dolomīts” Atzinumu par

dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Birži – Miķelāni” ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu. Atzinumā par darba ziņojumu tika norādīts, kāda ziņojumā iekļautā informācija papildināma vai precizējama, lai noslēguma ziņojums atbilstu izsniegtās programmas un spēkā esošās likumdošanas prasībām.

Nemot vērā Vides pārraudzības valsts biroja, ekspertu, institūciju un sabiedrības izteiktās prasības un priekšlikumus, tika sagatavots un 2007.gada 31.augustā iesniegts izvērtēšanai Vides pārraudzības valsts birojā SIA „Jēkabpils Dolomīts” dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Birži – Miķelāni” ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojums. Noslēguma ziņojums sabiedrībai bija pieejams Salas pagasta padomē Susējas ielā 11, Salā un Vides pārraudzības valsts birojā Rūpniecības ielā 23, Rīgā, kā arī interneta mājas lapās <http://www.geologs.lv/> un www.vidm.gov.lv/ivnvvb.

Noslēguma ziņojuma izvērtēšanas laikā Vides pārraudzības valsts birojs saņēma Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālās vides pārvaldes atsauksmi par noslēguma ziņojumu.

SIA „Jēkabpils Dolomīts” dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Birži – Miķelāni” ietekmes uz vidi novērtējuma sabiedriskās apspriešanas tika organizētas un noritēja saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto. Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā norādīts, ka pašvaldība atbalsta paredzēto darbību, taču tās galīgais lēmums tiks pieņemts pēc ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras pabeigšanas un tās rezultātu izvērtēšanas.

Saskaņā ar ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā iekļauto informāciju, lai apzinātu vietējo iedzīvotāju viedokli par plānoto dolomīta ieguvī, tika veikta iedzīvotāju aptauja. Kopumā tika aptaujāti 164 respondenti. Saskaņā ar ziņojumā atspoguļotajiem aptaujas rezultātiem, kopumā 123 respondenti atbalstīja dolomīta ieguvī (77 respondenti Biržos un 46 respondenti Salā), bet 41 respondents iebilda pret dolomīta ieguvī derīgo izrakteņu atradnē „Birži – Miķelāni”. Ziņojumā norādīts, ka saņemtas četru zemes īpašumiem „Dzīles” un „Jaunsilāres” piegulošo zemju īpašnieku atsauksmes, kurās izteikts atbalsts dolomīta karjera izveidei. Galvenie iemesli, kādēļ daļa respondentu bija pret dolomīta ieguvī un karjera izveidi, ir saistīti ar bažām, ka dolomīta karjera apkārtnē varētu rasties problēmas ar ūdensapgādi, jo apkārtnē esošajās mājās ir ierīkotas seklās akas. Šo potenciālo ietekmi paredzētās darbības ierosinātais ir apņēmis būtiski samazināt, atsakoties no gruntsūdens atsūkņēšanas darbu veikšanas.

Saistībā ar nepieciešamību precizēt vairākus jautājumus par iespējamām izmaiņām gaisa kvalitātē atradnei piegulošajās teritorijās dolomīta iegūšanas, drupināšanas un glabāšanas rezultātā un veikt piesārņojošo vielu (cieto daļiņu) imisijas modelēšanu, Vides pārraudzības valsts birojs pieprasīja SIA „Jēkabpils Dolomīts” un SIA „Dabas resursu fonds” papildus informāciju. SIA „Dabas resursu fonds” sagatavoja un 2007.gada 12.oktobrī iesniedza papildinājumus dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Birži – Miķelāni” ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumam. Saskaņā ar iesniegto informāciju paredzētās darbības gaisu piesārņojošo vielu (cietās daļiņas PM₁₀) izkliedes modelēšanas aprēķini liecina, ka normatīvos noteiktās robežvērtības atradnei tuvāko dzīvojamo māju apkārtnē netiks pārsniegtas.

6. Obligātie nosacījumi un turpmākajā projektēšanā veicamie pasākumi

Noslēguma ziņojums un Vides pārraudzības valsts biroja atzinums par to iesniedzams Jēkabpils rajona Salas pagasta padomē. Vides pārraudzības valsts biroja atzinuma obligātie nosacījumi un turpmākajā projektēšanā veicamie pasākumi stājas spēkā tikai tadā gadījumā, ja Salas pagasta padomē paredzētā darbība tiek akceptēta likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un Ministru Kabineta 2006.gada 2.maija noteikumos Nr.355 „Paredzētās darbības akceptēšanas kārtība” noteiktajam.

Obligātie nosacījumi un turpmākajā projektēšanā veicamie pasākumi dolomīta ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „Birži – Miķelāni” zemes gabalos „Dzīles” un „Jaunsilāres”:

- Darbības ierosinātajam sadarbībā ar Salas pagasta padomi likumdošanā noteiktajā kārtībā jānodrošina nepieciešamās izmaiņas Salas pagasta teritorijas plānojumā.
- Lauksaimniecībā izmantojamās zemes transformācijas jautājumi jārisina atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 20.jūlija noteikumu Nr.619 „Kārtība, kādā lauksaimniecībā izmantojamo zemi transformē par lauksaimniecībā neizmantojamu zemi un izsniedz zemes transformācijas atļaujas” prasībām.
- Dolomīta ieguve pieļaujama atbilstoši noslēguma ziņojumā norādītajam tehniskajam risinājumam, neveicot pazemes ūdens līmeņa pazemināšanu un gruntsūdens atsūkņēšanu.
- Dolomīta slāņkopas irdināšanai spridzināšana nav pieļaujama; nepieciešamības gadījumā pieļaujama karalaiku lādiņu vai nesprāgušās munīcijas, ja tāda tiek atrasta teritorijas sagatavošanas darbu laikā, likvidēšana, ievērojot visus nepieciešamos piesardzības un drošības pasākumus.
- Dolomīta ieguve un dolomīta ieguves tehnikas izvietošana nav pieļaujama Biržu kapu aizsargjoslā. Ja teritorijas sagatavošanas vai dolomīta ieguves procesā tomēr rodas objektīva nepieciešamība atsevišķu darbu veikšanai arī šajā aizsargjoslā, tad, atbilstoši Aizsargjoslu likuma 38.pantā noteiktajam, jebkuras darbības veikšanai aizsargjoslās ap kultūras pieminekļiem jāsaņem Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas un kultūras pieminekļa īpašnieka atļaujas.
- Dolomīta izstrādes veikšanas rezultātā nav pieļaujama ietekme uz tuvumā esošo mobilo sakaru torni un tā elektroapgādi.
- Elektrolīniju pārbūves darbi un dolomīta ieguve elektrolīniju aizsargjoslā pirms darbu uzsākšanas jāaskaņo ar AS „Latvenergo”.
- Jānoslēdz rakstveida vienošanās ar attiecīgo komunikāciju īpašniekiem par nepieciešamo komunikāciju pārbūvi.
- pirms karjera izveides un karjera ekspluatācijas laikā karjera tiešā tuvumā jāveic regulāri mērījumi attiecīgajos ūdens apgādes avotos, kā arī nepieciešamības gadījumā jāierīko papildus pazemes ūdens horizonta novērojumu aku tīkls.

- Jānodrošina pasākumi, lai nepasliktinātu apkārtējo īpašumu ūdensapgādi paredzētās darbības ietekmes zonā, realizējot nepieciešamos alternatīvos ūdensapgādi nodrošinošos vai kompensējošos pasākumus.
- Jāizstrādā un jāsaskaņo ar pašvaldību preventīvo pasākumu plāns rīcībām, kas veicamas, lai nodrošinātu nepārtrauktu iedzīvotāju ūdensapgādi, tai skaitā nepieciešamības gadījumā dziļurbumu ierīkošana un citu ietekmi mazinošo pasākumu realizāciju.
- Par komunālo notekūdeņu, sadzīves atkritumu un ar naftas produktiem piesārņoto atkritumu izvešanu jānoslēdz līgumi ar atbilstošo atkritumu apsaimniekotājfirmām.
- Ja mērījumu rezultātā tiek konstatēts piesārņojošo vielu, trokšņu, un vibrāciju robežlielumu pārsniegums, nepieciešamības gadījumā ap karjera teritoriju un dolomīta transportēšanas ceļa diskomforta zonā atrodošajās viensētās un ēkās sadarbībā ar atbilstošo zemju īpašniekiem jānodrošina papildus pasākumu īstenošana trokšņu, putekļu un vibrāciju radītā diskomforta mazināšanai un novēršanai, nodrošinot arī normatīvajos aktos noteikto robežlielumu nepārsniegšanu.
- Pirms derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanas jāsaņem derīgo izrakteņu ieguves atļauja (licence) atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 21.jūnija noteikumos Nr.449 „Zemes dziļu izmantošanas licenču un bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju izsniegšanas, kā arī ģeoloģiskās informācijas izmantošanas vispārīgā kārtība” noteiktajam.
- Dolomīta ieguve īpašumā „Birži – Miķelāni” jāveic atbilstoši Ministru kabineta 2006.gada 19.septembra noteikumu Nr.779 „Derīgo izrakteņu ieguves kārtība” prasībām.
- Karjera rekultivācija jāveic normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.
- Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālajā vides pārvaldē jāpieprasa un jāsaņem vides aizsardzības tehniskie noteikumi paredzētās darbības veikšanai.

Vides pārraudzības valsts biroja lēmums

Nemot vērā iepriekš minēto informāciju un likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 20.panta pirmo daļu, Vides pārraudzības valsts birojs nolemj rekomendēt SIA „Jēkabpils Dolomīts” dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Birži – Miķelāni”, atradnes iecirknī „Dzīles” zemes gabalos „Dzīles” (zemes kadastra Nr.56860090037) un „Jaunsilāres” (zemes kadastra Nr. 56860090271) Salas pagastā, Jēkabpils rajonā, projekta turpmāko izstrādi atbilstoši noslēguma ziņojumā paredzētajiem risinājumiem un šajā atzinumā izvirzītajiem nosacījumiem.

Šo Vides pārraudzības valsts biroja atzinumu var pārsūdzēt Vides ministrijā mēneša laikā no atzinuma spēkā stāšanās dienas.

Direktors

J. Avotiņš

2007.gada 31.oktobrī.